

משה חיים פלח

- 1 ..... בגדר דינא דעבד עברי עובד את הבן
 4 ..... בגדר פסול מלאכה
 6 ..... בענין המזכה לעובר

בגדר דינא דעבד עברי עובד את הבן

את האב ואינו עובד את הבן, והרי צדין ירושה דעלמא הבן קדים ואין האב יורש במקום בן, ומהיכ"ת דיי"ש את העבד במקום את [וכתום] לא תמכו אלא דנימא דאיכא מעלה בעלמא צבן דקדים לאח לנחלה, וצ"ח תיראו דכיון דמ"מ תרוויבו איתגייבו צנחלה ואינה אלא קדימה לא חשיב ליה מעלה, אך האחרו' תמכו צעיקר הדצר, דכיון דבן קודם לירש, היאך יירש האב במקום בן.]

עוד תמכו האחרו' היאך ס"ד דעבד עברי עובד את האב אף דאינו עובד את הבן ואת האב, דהנה צעיקר דין ירושת אב מלינו ג' שיעות, יש מהראשונים דסברי דירשת אב הויא ירושה עלמית, דאף דאב קודם לאח היינו דוקא מחיים אך אב חי קדים לאב בצקבר, ויש מהראשונים דסברי דנבי דאיכא דין ירושת אב, מ"מ אב קדים לאח אף בצקבר, וממילא אין האב יורש אלא מדין משמוש, אולם הרמב"ן בפירוש התורה (במדבר כז ט) כתב דמהא דנאמרה דין ירושת אב שמעינן ממילא דין ירושת אב "כי הירושה היא בשלשלת הזרע

תנו רבנן עבד עברי עובד את הבן ואינו עובד את האב אמה עצריה אינה עובדת לא את הבן ולא את האב הנרלע והנמכר לעבד כוכבים אינו עובד לא את הבן ולא את האב, אמר ר' עבד עברי עובד את הבן ואינו עובד את האב מנהני מילי דתנו רבנן ועבדך שש שנים לך ולא ליורש אתה אומר לך ולא ליורש או אינו אלא לך ולא לבן כשהוא אומר שש שנים יעבד הרי לבן אמור הא מה אני מקיים ועבדך שש שנים לך ולא ליורש, מה ראית לרבות את הבן ולהוליא את האב מרצה אני את הבן שכן קם תחת אביו ליעדה ולשדה אחוזה אדרצה מרצה אני את האב שכן קם תחת אחיו ליבום כלום יש יבום אלא במקום שאין בן האב יש בן אבן יבום אלא עעמא דאיכא הא פירכא הא לאו הכי אב עדיף ותיפוק לי דהכא תרתי והכא חדא שדה אחוזה נמי מהאי פירכא הוא דקא נפקא ליה לתנא כלום יש יבום אלא במקום שאין בן.

ותמחו האחרו' [יעוין צשי' ר' שמואל (ס"ק ממט)] היאך ס"ד דעבד עברי עובד

ונראה לדון לייש, דהנה כתב הרמב"ם (פ"ד מעבדים ה"ה) וז"ל אין האדון יכול למכור אמה העבריה ולא ליתנה לאיש אחר בין רחוק בין קרוב ואם מכר או נתן לא עשה כלום שנאמר לעם נכרי לא ימשול למכרה בצבגו זה, וכן עבד עברי לא יכול למכרו לאחר ולא ליתנו, ויראה לי שלא הולך הכתוב לאסור דבר זה באמה אלא מפני שיש לו ליעדה לבנו לכך נאמר לעם נכרי לא ימשול למכרה עכ"ל, ויעוין בחי' הגר"ח עהש"ם (מהגר"יז) דציאר דהא דעבד עברי אינו נמכר אינו חסרון זכה בצעלות, אלא הוא מדיני העבד דאינו מחויב לעבוד אלא את האדון ולא את אחר, וכמו כן זהו גדר דינא דעבד עברי אינו עובד את שאר יורשים, דאין זה חסרון זכה וצצעלות להורישו אלא דאינו מחויב לעבוד אלא את האדון ולא את אחר, ויעו"ש^ה.

ציונאי חלצו לא בצדדין, אם כן יונתתם את נחלתו לאחיו משמע נחלה שהאב יורש בקצר וממנו תבא לאחים עכ"ל, ומבואר דס"ל דליכא כלל דין ירושת אה ואינה אלא מדין משמוש, ומעתה ל"צ היאך סלקא דעתין דעבד עברי עובד את האת, והרי כיון דהאב לא ירית לעבד, היאך יירשנו האת.

ובשי' ר' שמואל שם לידד לייש דהא דעבד עברי עובד את הבן אינו כלל מדין ירושה, ד"ל דליכא כלל דין ירושה בע"ע, אלא הוי דין צפנ"ע דקם תחתיו, אך דחה דהא אמר רבא דבר תורה עובד כוכבים יורש את אביו שנאמר וחסב עם קונהו ולא עם יורשי קונהו מכלל דאית ליה יורשים, ואם איתא דהא דע"ע עובד את הבן אינו כלל מדין ירושה, היאך שמעינן מהבא דאית ליה דין ירושה דעלמא ויעו"ש מש"כ בזה.

* ויתכן לדון להבוסף בזה, דהנה בזה דאמר רבא דעבד עברי גופו קנוי (עז א) כתב הרמב"ם וז"ל כך נראה לי כיון דשני קניינין הן בצבדות, אחד קנין ממון והוא קנין דמעשה ידי, ואחד קנין איסור שהוא אוסרו בצת ישראל ופוערו ממקלת מלוות, וקנין הבגד הזה הוא המלריכו גע חירות ואינו נפקע דציבור, דומה לקנין אישות שהוא לריך גע להתירו, וממנו הוא למד, לפיכך אמרו שאף עבד עברי יש לרבו בו קנין איסור, שהרי מתירו בשפחה כנענית, ואין קנין איסור נפקע בלא גע, בין באישות בין בצבדות עכ"ל יעו"ש ובש"ר, והנה מהמשך דברי הרמב"ם שם נראה דאף אחר דגופו קנוי מהניא מחילה על קנין הממון יעו"ש וברא', אך האחרת תמנה בזה מסוגיא דצ"ק (ק"ג ב) דמבואר דכיון דע"ע גופו קנוי חשיב גזילה ממש ול"ה הפקעת הלוואתו גרידא ויעוין מש"כ בזה, ויש המבארים בזה ויעוין בחי' הגר"ח עהש"ם] דצבן חורין ל"ש קנייני ממון דעבד, ובדין ע"ע גופו קנוי נחחדש דחייל בגופו שם עבד, ורק בזמן דאית ליה שם עבד שייכי קנייני ממון דעבדות. ונראה דהך שם עבד אינו אלא כלפי האדון דידיה, וממילא ל"ש דידיה הכך קנייני ממון אלא לאדון ולא לאחר, ולהכי ליתיה בזמכרה ובירושה ואינו עובד את שאר יורשים ואף בעבד כנעני איתא בגיטין (מ א) דהמפקיר עבדו ומת אותו עבד אין לו תקנה מאי עמא גופיה לא קני ליה איסורא הוא דאיכא גביה ואיסורא לצריה לא מורית יעוין שם, ומבואר דל"ש ירושה על קנין איסור גרידא, אלא דצמקום דאיכא קנין ממון קנין האיסור נגדר אחר קנין הממון כמבואר בראשונים, אך י"ל דהיינו דוקא בעבד כנעני, דשייך ביה קנין ממון אף בלא קנין איסור, ולהכי היכא דאית ביה קנין ממון ומורישו אף קנין האיסור נגדר אחריו, אך בע"ע דל"ש ביה קנין ממון בלא קנין איסור, י"ל דל"ש ביה כלל ירושה].

ומצתה יש ליישב אף לשיטת הרמב"ן דאין אה יורש כלל מלד עלמו אלא מכח משמוש מן האב, וקשה היאך ס"ד דאח יורש עבד עברי כיון דהאב אינו יורש, דהרי לענין קנייני הממון אף האב ראוי לירש את העבד, אלא דלא מלי למיזכי זהו צפועל כיון דלית ליה שם אדון, אך מ"מ מלי לירש את קנין הממון ע"מ להורישו מדין משמוש לבנו, וצפרע אי גדר דין משמוש היינו דירית את הדין יורש ידידיה [ובצ"ק (קחג) הגוזל את אביו ונשבע לו ומת הרי זה משלם קרן וחומש ואשם לבניו או לאחיו ויעו"ש ברש"י, אך התוס' שם פי' וז"ל נראה לבניו של גזלן או לאחיו של גזלן כלומר בתחילה לבניו אם יש לו דהם קודמים לכל אדם בחלק המגיעו ונחשב אותו כאילו מת הוא והרי בניו יורשים חלקו עם אחיו כו' יעוין שם, ויעוין בחזו"א (צ"ק סי' עו סק"ח) דלידד לבאר וז"ל יש לומר דאביהם מוריש להם כח יורש, והכא בגזל שאי אפשר לו לירש מוריש את בנו כח יורש אף בחייו עכ"ל, ומבואר דכל היכא דאין הדבר ראוי לאב עלמו, שייכא ירושה אף מחיים, וה"נ איכא למימר הכא.

נראה לדון דצירושת עבד עברי ע"כ צעינן לתרתי, דלענין עלם קנין הממון הוי מדין ירושה דעלמא, אך כיון דאין עבד עברי מחויב לעבד אלא לאדונו, לא סגי דדין ירושה, דהרי היורש לא הוי אדון, ולהכי צעינן לדין נוסף ד"קס תחתיו", והך דינא אינו מדין ירושה, אלא דבנו קס תחתיו לענין השם אדון [וכעין דאח קס תחת אחיו ציצוס] אך צזה נמי לא סגי, דצמה דאית ליה שם אדון לא סגי דיקנה ממילא את קנייני העבדות, ולהכי צעינן נמי לדין ירושה דעלמא.

ומצתה מבואר הא דס"ד דעבד עברי עובד את האח ואינו עובד את הבן, ואף דבעלמא בן קודם לירושא, דכיון דס"ד דלענין דין "אדון" רק האח קס תחתיו ולא הבן, נמלא דהבן לא מלי לירש את העבד, כיון דלית ליה שם אדון, וכל דלא מלי הבן לירש ממילא יורש האח דהוא יורש מאוחר [ול"ל לפ"ז דלירוש מאוחר איכא שם יורש אף במקום יורש מוקדם, ונכסים דלא מלי לירש המוקדם ירית המאוחר ויעוין בקוב"ע (סי' מ') ובאחרו' ובמשנ"ת צפרק יש נוהלין ואכמ"ל].

בגדר פסול מלאכה

ונראה לבאר דכל הנך פסולי אסמכינהו אמי חטאת, דהנה לענין מי חטאת איכא דינא דנפסלים צמלאכה הנעשית עמהן [ונחלקו צזה הרמז"ס והראב"ד (פ"ז מפריה ה"ג) אי הוי פסול מלאכה או דיסוד הפסול משום דכל דעביד מלאכה איכא היסח הדעת] אולם הנה צגיטין (ג א) אמר רבא מי חטאת ששקל צהן משקלות כשרה לא קשיא הא צגופן הא צכנגדן כו' יעו"ש, ויעוין צראב"ד (הל' פרה טז) שכתב וז"ל כל מקום שתמלא פיסול על שם מלאכה לא תתלה אותו אלא על היסח הדעת חוץ מן העושה מלאכה צגוף המים וצגוף האפר שנפסלין אפילו לא הסיח דעתו מהם מ"ע כתחילתה של פרה שהמלאכה פוסלת צה ויש לזה שורש צמסכת גיטין עכ"ל, ומצואר צדצרי הראב"ד דמלצד פסול מלאכה הנעשית עמהן, דאינה אלא עד קידוש [ולהראב"ד הוי מדין היסח הדעת] איכא דין נוסף דהעושה מלאכה צגוף המים פוסלן, והאי דינא הוי אף אחר קידוש (ועי' חזו"א פרה ס"ז סק"י).

ובפרה (פ"א מ"א) ללוחית שהניחה מגולה וצא ומלאה מכוסה פסולה הניחה מכוסה וצא ומלאה מגולה אס יכולה החולדה לשחות הימנה או נחש לדצרי רצן גמליאל או שירד צה על צלילה פסולה ופירש רש"י צחולין (ע ז) וז"ל הואיל והפרישו מהן לשחות הרי נעשה צהן מלאכה ונפסלו וכשמקיאות פוסלות את הראשונות דמי חטאת נפסלו צמלאכה אחרת כדאמרין צמסכת גיטין כו' יעו"ש וצתוב' שם.

המים שנפסלו משתית הצהמה צכלים פוסלים וצקרקעות כשרים נפל לתוכן דיו קומום וקנקנתום ונשתנו מראיהן פסולין עשה צהם מלאכה או ששרה צהן פתו פסולין, ומצואר דנעילת ידיים טעונה מים הראויים לשתיית צהמה, וכמו כן שינוי מראה ומלאכה פוסלים צמים, ויעוין צר"ש דפירש טעמא דמים שנפסלו משום דלא תקון רצן נעילה אלא צראויין לשתיית צהמה, אך ל"צ גדר הכ דינא, דאמאי צאמת לא תקון נעילת ידיים אלא צראויין לשתייה.

ולענין מים שנעשו צהם מלאכה כתב הר"ש (עפ"ד רש"י חולין קו א) דיש לומר משום צצטלס ונשתנו מתורת מים [ולכאורה כוונתו לבאר צזה גם דינא דשינוי מראה] והרמז"ס פי' טעמא דמים שנעשו צהן מלאכה משום דנעשו כשופכין.

ולכאורה היה נראה לדון צגדר הנך פסולין צאופ"א, דהנה לעיל (מ"צ) תנן דאין נותנין לידיים אלא צכלים, ולקמן (מ"ה) תנן דאין נעילת ידיים כשרה אלא מכה נותן, וצטעמא דמילתא דצעינן כלי יעוין צראשונים צחולין (קז א) דאסמכינהו רצן אמי חטאת דצבו כלי [ומה"ע כייל להו תנא דמתני' מפני שאין ממלאין ואין מקדשין ואין מזין מי חטאת ואין נותנים לידיים אלא צכלין ונתצאר ללדד דצבו יסוד דינא דמים ראשונים ומים שניים כשם דצמי חטאת צעינן דיחא מזה צשלישי ושונה צשציעי.

יסוד דינא דמים שנפסלו משתיית צהמה פסולין לנטילה, דהא תנן צפרה (פ"ח מ"ט) המים המוכים פסולים אלו הן המוכים המלוחים והפושרים ופירש הרמב"ם משום דלא הוו מים חיים [ואף דלענין נטילת ידיים קי"ל כרבי יוחנן דחמי האור נטילין מהן לידיים י"ל דצהא לא החמירן].

וכן לענין שינוי מראה, יעוין צפרי מגדים (סי' קס משצ"ז סק"א) דלידד לצאר דיסוד הפסול משום דאסמכינהו אמי חטאת דפסולין צשינוי מראה, ויעוין צמג"א וצצהגר"א שם.

וביזמא (יד ט) נתכוון להזות על הצהמה והזה על האדם אם יש צאזוב ישנה נתכוון להזות על האדם והזה על הצהמה אם יש צאזוב לא ישנה (וע' פרה פ"ג מ"ג) ופירש רש"י לא ישנה דנפסלו צמלאכה דהזאה של צהמה אין שם הזאה עליה והוו להו כמים שנעשית צהן מלאכה עכ"ל, וצתום' ישנים שם תמכו דהא אין המלאכה פוסלת אחר קידוש, ויעוין צקה"י (טהרות סי' לו) דציאר צשיטת רש"י דמלאכה צגוף המים דינא אחרינא הוא וכדצרי הראצ"ד ופוסלת אף אחר קידוש.

ומעתה יש לומר דזכו יסוד דינא דמלאכה פוסלת צמים לנטילת ידיים, וכן זהו

בענין המזכה לעובר

דאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה פוק ואייתי לי צי עשרה ואימא לך צאנפייכו המזכה לעובר קנה, וכתבו תוס' וז"ל אף על גב דשמואל גופיה פסיק כרבי יוחנן הסגדלר (לקמן נח ז) דמקדיש מעשה ידי אשתו המותר חולין דאין אדם מקדיש דבר שלא צא לעולם וכל שכן לדבר שלא צא לעולם דגרע טפי כו' מ"מ שמואל חשיב עובר צא לעולם כו' עכ"ל, וז"צ יסוד הנידון אי עובר חשיב צא לעולם.

דאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה פוק ואייתי לי צי עשרה ואימא לך צאנפייכו המזכה לעובר קנה, וכתבו תוס' וז"ל אף על גב דשמואל גופיה פסיק כרבי יוחנן הסגדלר (לקמן נח ז) דמקדיש מעשה ידי אשתו המותר חולין דאין אדם מקדיש דבר שלא צא לעולם וכל שכן לדבר שלא צא לעולם דגרע טפי כו' מ"מ שמואל חשיב עובר צא לעולם כו' עכ"ל, וז"צ יסוד הנידון אי עובר חשיב צא לעולם. והנה צעיקר קושית התוס' כבר תמכו האחרו' דהרי לשמואל דהמזכה לעובר קנה קנה מיד וכמבואר להדיא צפרק אלמנה לכהן גדול (יבמות סז א) וא"כ מאי שיאטיה לדין דבר שלא צא לעולם, והוכיחו מהכא דיסוד דינא דדבר שלא צא לעולם היינו משום חסרון סמיכות דעת, ויש לומר דהא שייך בעובר, ואף דאי נימא דקני קני מיד.

והרשב"ם (שם קנו ז) תמה וז"ל ואי קשיא דהכא צעי שמואל דאיקני מהו והתם (צ"מ יד ז) קאמר בעל חוב גוצה את השצה דהיינו דאיקני איכא למימר דאליצא דר' מאיר קאמר אי נמי מיצעי לן לרבנן מאי ואיכו פשיע מנפשיה דאיקני קנה וסברא דנפשיה קאמר עכ"ל, אך התוס' שם דחו דליכא למימר דאליצא דרבי מאיר איירי דהא שמואל לית ליה דר' מאיר דהא פסיק צפ' אף על פי (לקמן נח א) כרבי יוחנן הסגדלר דאמר אין אדם מקדיש דבר שלא צא לעולם, אלא תירלו התוס' וז"ל ויש לומר דשמואל סבירא ליה כר' מאיר הכא דאליס כח השעבוד שיעיל אף על פי שלא צא לעולם אף על גב דצקנין לא סבר ליה כוותיה מטעם דפי' לעיל דהכא מיצעיא ליה לרבנן עכ"ל, ומבואר בדברי התוס' דאע"ג דבעלמא סבר שמואל כרבנן דאין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם ודלא כרבי מאיר, ואליצא דרבנן גופייהו מספקא לן אי דאיקני משתעבד, מ"מ איכו גופיה אליצא דנפשיה פשיעא ליה דדאיקני משתעבד, ומשום דלענין שיעבוד סבר כרבי מאיר.

ונראה להוסיף ולבאר בזה, דהנה צ"צ (קנו א) צעי שמואל דאיקני וקנה מהו אליצא דרבי מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא צא לעולם לא תיצעי לך דודאי קנה אלא כי תיצעי לך אליצא דרבנן דאמרי אין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם כו' אמר רב משרשיא משמיה דרבא תא שמע לשצה קרקעות כילד הרי שמכר שדה לחצירו והשציחה וצא בעל חוב וטרפה כשהוא גוצה את הקרן מנכסין משועבדין ואת השצה מנכסין צני חורין ואי סלקא דעתך דאיקני קנה ומכר דאיקני קנה והוריש לא משתעבד בעל חוב

והדברים לריכוס ביאור טובא, דאי לרבנן לא מהני ושמואל סבירא ליה בעלמא כרבנן, היאך מלי סבר הכא לענין שיעבוד דמהני, הא הוי דלא כמאן, דהא לא אשכחן מאן דמפליג צין שיעבוד לדעלמא, ועוד דאי

יעו"ש] וצתרוויכו פליגי ר"מ ורצנן [ובמקו"א נתבאר מקור לזה].

ומעתה יש לבאר דברי התוס', דיש לומר דצדאיקני פשיטא לן מסברא דליכא

חסרון זכח העשייה, וכדיבארו התוס' שם עיקר הבעיה משום דהשיעבוד חייל ממילא, ויעוין צחי' בגרנ"פ (צ"מ א"י תקפא) דיבאר, דאף צשיעבוד דאיקני אין הביאור דאיכו מקנה השיעבוד, אלא השיעבוד חייל ממילא מכח ההלואה, דצחמת מעיקר דין ההלואה ראוי לחול שיעבוד אף על דאיקני, אלא כיון דשיעבוד נכסים מדין ערבות, ולאח על הנך נכסים סמיך לא חייל צזה דין ערבות, אך כל דמתנה דיחול דין ערבות אף על דאיקני, חייל ממילא מכח ההלואה, ודקדק כן מלשון הרמב"ם (רפי"ח ממלוה) יעו"ש.

אלא נידון בגמ' דצדאיקני אינו אלא לענין אי איכא צזה חסרון דסמיכות דעת, וביאור הנידון י"ל ע"פ הא דאיתא צ"מ (טז) צ אמר רב הונא אמר רב האומר לחצירו שדה זו שאני לוקח לכשאקנה קנויה לך מעכשיו קנה אמר רבא מסתברא מילתיה דרב צשדה סתם אצל צשדה זו לא מי יימר דמזני לה ניהליה והאלקים אמר רב אפילו צשדה זו מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיה כר"מ כו' ויש מהאחרו' שביארו דרבא אתי למימר דאדם מקנה דשלב"ל אך היינו דוקא צשדה סתם דסמכא דעתיה, וא"כ יש לומר דצדאיקני כיון דהוי שדה סתם, ליכא חסרון דסמיכות דעת [אלא דצבהקנאה ממש קי"ל דלא מהני אף צשדה סתם, ומשום חסרון דכח העשייה, אך חסרון דסמיכות דעת י"ל דליכא].

איכו גופיה פשיטא ליה דליכא צשיעבוד חסרון דדבר שלא צא לעולם, מהיכ"ת נימא דרצנן פליגי צזה וצברי דאף צזה איכא חסרון דדשלב"ל, והא לא שמעינן להו דפליגי לענין שיעבוד.

ונראה לבאר דהנה צ"צ (קמז ג) סבר רבי יוחנן דאף דהמזכה לעובר לא קנה משום דהוי דבר שלא צא לעולם, מ"מ המזכה לצנו עובר קנה הואיל ודעתו של אדם קרובה אלל צנו, וצתוס' הרא"ש (צשעמ"ק טס) כתב דנראה מהכא דעמא דאין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם משום דלא גמר ומקנה וכן נראה מדברי התוס' (צ"מ טז א) וכ"כ הנמוקי' צפרק איזכו נשך (לא צ מדפ"ה).

אולם צכ"ד מוכח צפשוטו דדין אין אדם מקנה דבר שלא צא לעולם הוי חסרון זכח העשייה, דכיון דהשתא אין זכח האדם להחיל את החלות, אין זכחו לעשות המעשה אף לענין דיחול לאחר זמן, וכנודע [יעוין לקמן צפרק אף על פי (נט א) וצנדריס (מז א) דצקונמות כיון דאדם אוסר פירות חצירו עליו אדם אוסר אף דשלב"ל עליו משא"כ על חצירו דאין אוסר פירות חצירו אינו אוסר דשלב"ל, ויעוין צשי"ר שמואל (צ"מ א"י רלב) וכן מסוגיא דבר פדא (נדריס ל א) דמחלק צין פדאוס הוא לצין פדאוס אחרים, דהנך חילוקים לא שייכי צחסרון סמיכות דעת אלא רק זכח העשייה].

ויש לדון דתרוויכו איתנייבו [וכבר כתב כן - דתרתוי איכא צדין דשלב"ל - צשו"ת התצ"ץ (ח"ד עור שני סי"ג, ממכר"ש לרור)

ומצתה מצוחר היטב, דהרי שמואל סבר
 צסוגין דהמזכה לעובר קנה, וכבר
 נתבאר דצטובר ע"כ כל הנידון אינו אלא מדין
 חסרון סמיכות דעת, ומעתה יש לבאר,
 דשמואל סבירא ליה כר"מ צחדא וכרבנן
 צחדא, דלענין חסרון סמיכות דעת סבר כר"מ
 דליכא חסרון כלל, וכיון דצטובר ליכא חסרון
 צכח בהקנאה [וכדחזינן דקנה מיד] אלא רק
 צסמיכות דעת, להכי סבר שמואל דהמזכה
 לעובר קנה [וכן מהאי טעמא סבר רבי יוחנן
 דהמזכה לצנו עובר קנה הואיל ודעתו של אדם
 קרובה אלל צנו, וצתוס' הרא"ש הוכיח מהכא
 דהחסרון דשלצ"ל היינו משום סמיכות דעת
 וכנ"ל, אך למשנ"ת היינו דוקא צטובר, דליכא
 חסרון צכח בהקנאה וכדחזינן דלמ"ד קנה

קנה מיד, אך צעלמא י"ל דאיכא נמי חסרון
 צכח העשייה וכדנח"ץ אך לענין החסרון צכח
 בהקנאה סבר שמואל כרבנן, ולהכי סבר
 לקמן (נע א) כרבי יוחנן צן נורי דהמקדיש
 מעשה ידי אשתו המותר חולין. ולהכי שמואל
 אליצא דנפשיה פשיטא ליה דדאיקני משתעבד,
 דהרי משום חסרון כח העשייה ליכא צשיעבוד
 דחייל ממילא, ואי משום חסרון סמיכות דעת
 הא צזה סבר כר"מ דליכא כלל חסרון, דמה"ע
 פסק דהמזכה לעובר קנה, אך מ"מ מיצעי
 ליה היאך הדין אליצא דרבנן, דסברי דאיכא
 נמי חסרון דסמיכות דעת, האם צדאיקני
 איכא חסרון דסמיכות דעת, ומשום דהוי
 כשדה סתם.